

Miljøministeriet

Den 26. november 2020

Folketingets Miljø- og
Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 184 (MOF alm. del) stillet 29. oktober 2020 af formand René Christensen på udvalgets vegne.

Spørgsmål nr. 184

”Vil ministeren kommentere henvendelsen af 29/10-20 fra Dansk Miljøteknologi om anbefalinger om ammoniakreducerende tiltag, jf. MOF alm. del - bilag 73?”

Svar

Der er tidligere blevet gjort alt for lidt for at reducere ammoniakudledningen. I januar nedsatte vi et ekspertudvalg, som udkom med deres faglige forslag i oktober.

NEC-udvalget, som nu har afrapporteret og hvis rapport Dansk Miljøteknologi kommenterer på, bestod af Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Agroindustri, Aarhus Universitet og SEGES, som alle er centrale aktører på landbrugsområdet.

Jeg har forelagt de konkrete spørgsmål fra Dansk Miljøteknologi for mit ministerium, som oplyser følgende til de punkter, som Dansk Miljøteknologi rejser:

Vedr. usikkerheder

Rapporten fra NEC-udvalget bygger på de officielle emissionsopgørelser fra Aarhus Universitet, som indberettes til EU. Emissionsopgørelserne følger internationale standarder og er underlagt revision. EU-Kommissionens seneste review fra 2020 konkluderer, at de danske emissionsopgørelser er: *”of very good quality in terms of completeness and good in terms of accuracy”*. Emissionsopgørelser vil altid være behæftet med en vis usikkerhed, idet de afhænger af hvor gode data, det er muligt at fremskaffe. Fx om hvilke staldsystemer, de danske husdyr er opstillet på, eller hvilken tid på året, landbrugerne bringer gødning ud. Opgørelserne baseres i videst muligt omfang på officielle indberetninger, fx fra Landbrugsstyrelsen og Danmarks Statistik. Dog kan det også være nødvendigt at medtage ekspertvurderinger. Der har i de seneste år været stort fokus på at forbedre emissionsopgørelserne og der arbejdes løbende med at nedbringe usikkerheden på opgørelserne, bl.a. tilstræbes en høj grad af kontinuitet i opgørelsesmetoden. Det er i sidste ende det mest sandsynlige estimat

(centralestimatet) i emissionsopgørelserne, der er definerende for, om reduktionsmålet er opfyldt.

Vedr. nedskrivning af indsatsbehovet

Nedskrivningen af indsatsbehovet er sket på baggrund af en større opdatering af den model, som Aarhus Universitet (AU) anvender til at beregne emissionsfaktorerne for udbragt husdyrgødning. Opdateringen af modellen har været undervejs siden 2013 og bygger på emissionsmålinger fra de sidste 20 år og resultater fra næsten 600 forsøg på tværs af Europa. Både datagrundlag og ændringerne i modellen er videnskabeligt anerkendt og publiceret i forskningsjournaler i hhv. 2018 og 2019. Det, der pt. er under videnskabelig review, er en tilretning af de danske emissionsfaktorer for udbragt husdyrgødning, på baggrund af den nye, forbedrede model, så de fx afspejler, at emissionen er forskellig alt efter hvornår på året husdyrgødningen bliver udbragt. Samlet set har opdateringen vist en markant lavere emission af ammoniak end tidligere antaget fra udbragt husdyrgødning. Aarhus Universitet vurderer entydigt, at dette datagrundlag er mere retvisende end det tidligere anvendte.

Vedr. effekten af tiltag

Udvalgsarbejdet blev afsluttet i oktober 2020 og tiltagene vil derfor ikke kunne implementeres og få effekt i 2020. Dog har udvalget netop fokuseret deres arbejde omkring tiltag, som kan få hurtig effekt frem for tiltag med lang implementeringshorisont. Der er desuden kun medtaget tiltag, som allerede anvendes i dag og som ikke påvirker klimaet negativt.

Vedr. manglende synergi med den kommende klimaindsats

Af rapporteringen fra udvalget forholder sig til synergieffekter med den kommende klimaindsats. Det primære formål med de valgte tiltag har dog været at sikre en hurtig reduktion i ammoniakudledningen, idet de retter sig mod et reduktionsmål for 2020. Udvalget fandt det væsentligt, at der ikke var tale om en negativ klimaeffekt af hvert enkelt tiltag.

Vedr. gylleforsuring

Udvalget har prioriteret deres arbejde omkring teknologier, som er omkostningseffektive og kan give en hurtig ammoniakreduktion. Et krav om forsuring af gylle i stalde vil have en lang implementeringshorisont, da staldforsuring ikke umiddelbart forudsættes etableret i eksisterende stalde og dermed afhænger af en udskiftning af bygningsmassen. Forsuring af gylle i marken ("Udvidet krav om forsuring eller nedfældning") er blevet udredt af udvalget som et af de potentielle tiltag, der kan give en umiddelbar effekt. Udredningen fremgår af udvalgets rapport. I slutningen af august 2020, da udvalgsarbejdet var i sin afsluttende fase, modtog udvalget den opdatering af emissionsfaktorer og aktivitetsdata, som er beskrevet ovenfor. Da de opdaterede data for udbringning vil have stor indflydelse på udformning, effekt og økonomi af et tiltag rettet mod udbringning af husdyrgødning, valgte udvalget, at lade tiltaget indgå i af rapporteringen med en anbefaling om, at der kan nedsættes en arbejdsgruppe til at komme med forslag til en afgrænsning af tiltaget, såfremt der bliver behov for at anvende virkemidlet.

Rapporten ser helt bort fra mulige positive effekter på teknologiudvikling og eksport af miljøteknologi

Udvalgets opdrag var at afdække mulige tiltag til reduktion af den danske ammoniakudledning på kort sigt. Fokus har derfor været på eksisterende teknologier med velkendt effekt, der kan virke på kort sigt og ikke på teknologiudvikling. Udvalget er dog også kommet med forslag, der på længere sigt kan understøtte udviklingen og dokumentationen af nye teknologier frem mod 2030. Fx etablering af et nyt forum for miljøteknologier til landbruget.

Lea Wermelin /

Henrik Hedeman
Olsen